

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 249 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf. +45 33 92 00 00
Fax +45 31 54 05 33
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Kontor
N.1

Journal nr.
400.C.2-0

Dato
28. november 1997

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 5. december 1997 - dagsordenspunkt rådsmøde (miljø- ministre) den 16. - 17. december 1997 - fremsendes vedlagt Miljø- og Energiministeriets notat over punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (miljøministre) den 16.- 17. december 1997

Foreløbig oversigt, 2. udgave

1. Forslag til Rådsdirektiv om etablering af en ramme for Det Europæiske Fællesskabs vandpolitik (rammedirektiv for vand).
KOM(97)49

- Orienterende drøftelse
2. Forslag til Rådets direktiv om deponering af affald
KOM(97)105

- Politisk forståelse mhp fælles holdning
3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiverne 70/156/EØF og 70/220/EØF om foranstaltninger mod luftforurening fra emissioner fra motorkøretøjer. (Små varebiler).
KOM(97)61

- Politisk forståelse mhp fælles holdning
4. Kommissionens meddelelse om en Fællesskabsstrategi om bekæmpelse af forsurening
KOM(97)88

- Orienterende drøftelse
5. Forslag til CO2-monitoringsmekanisme for CO2 og andre drivhusgasser i Fællesskabet

- Orienterende drøftelse
6. Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om fælles regler og procedurer for forsendelse af visse typer af affald til en række lande, der ikke er medlem af OECD.
KOM(94)678

- Fælles holdning

7. Kommissionens meddelelse vedrørende Fællesskabets strategi om biologisk mangfoldighed
8. Rådsforordning 1404/96 til ændring af Rådsforordning 1973/92 om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE).
9. Eventuelt

SAMLENOTAT

MILJØ- OG ENERGI-
MINISTERIET
MILJØSTYRELSEN

Internationalt kontor
J.nr. M 111/17-0094
ASA/6

D. 28. november 1997

VEDRØRENDE RÅDSMØDE (MILJØ) DEN 16. DECEMBER 1997

Ad punkt 1 - Forslag til Rådets direktiv om rammedirektiv om overfladevand og grundvand

KOM (97) 49 endelig udg.

1. Status

Rådet har den 16. april 1997 modtaget ovennævnte forslag fra Kommissionen.

Forslaget er baseret på traktatens artikel 130 S, stk. 1, og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Europa-Parlamentets miljøudvalg opfordrede i juni 1995 til en gennemgribende revision af vandpolitikken. Rådet anmodede i december 1995 Kommissionen om at udarbejde et rammedirektiv inden udgangen af 1996. Kommissionen vedtog herefter en meddelelse dateret den 26. februar 1996 om Fællesskabets vandpolitik med en anbefaling om vedtagelse af et rammedirektiv for vandressourcer.

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse om forslaget.

Forslaget blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (miljø) d. 3.- 4. marts 1997. Forslaget blev behandlet på rådsmødet den 19.- 20. juni 1997 og på rådsmødet den 16. oktober 1997..

Faktuelt grundnotat om forslaget er fremsendt til Europaudvalget den 6. juni 1997. Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg d. 13. juni 1997 og 10. oktober 1997 til orientering.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet den 16.-17. december 1997 til orienterende drøftelse.

2. Formål og indhold

Direktivets overordnede formål er at fastlægge en ramme for beskyttelsen af overfladevand, flodmundinger, kystvande og grundvand, som a) forebygger yderligere forringelse og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes status, b) fremmer bæredygtigt vandforbrug baseret på langsigtet beskyttelse af tilgængelige vandressourcer og c) herunder bidrager til en bæredygtig (kvantitativ og kvalitativ) vandforsyning.

Rammedirektivet vil nå sine mål på følgende måder:

(1) ved at danne en overordnet ramme, inden for hvilken Fællesskabet og de nationale og regionale myndigheder i medlemsstaterne kan udvikle en integreret og sammenhængende vandpolitik; (2) ved at skabe et "sikkerhedsnet" for indkredsning af vandproblemer, som ikke behandles hensigtsmæssigt for øjeblikket, og som kræver indgriben på et passende niveau; (3) ved at danne grundlag for indsamling og analyse af store datamængder om vandmiljøets tilstand og de belastninger, som de udsættes for; og (4) ved at sikre gennemsækelighed baseret på offentliggørelse og formidling samt offentlig høring.

For at nå de fastlagte mål forudsætter rammedirektivet, at vand skal forvaltes på vandløbssystemniveau. Det vil sige inden for vandløbssystemdistrikter som administrative land- og havområder bestående af et eller flere vandløbssystemer med tilhørende grundvand og kystvand. Der kan etableres distrikter på tværs af nationale grænser.

Medlemsstaterne skal for hvert vandløbssystemdistrikt udarbejde og iværksætte forvaltningsplaner med programmer med de foranstaltninger, der anses for at være nødvendige for at opfylde direktivets miljømålsætninger. Planerne skal offentliggøres og senere revideres og ajourføres hvert 6. år. Planerne kan suppleres med mere detaljerede programmer og planer.

Miljømålsætningerne skal indgå i programmerne med opnåelse af "god status" i alt overflade- og grundvand senest den 31. december 2010. Desuden forudsættes opfyldelse af kvalitetskrav og målsætninger for de områder, der i distrikterne er udpeget beskyttede områder, f.eks. vand til indvinding af drikkevand.

Som grundlag for udarbejdelsen af forvaltningsplanerne skal vandløbssystemernes karakteristika, herunder arealanvendelse og erhvervsaktiviteter, analyseres. De menneskelige aktiviteter indflydelse på overflade- og grundvands status, herunder skøn over forurening fra punktkilder og diffuse kilder samt vandindvindingens omfang skal vurderes, og en økonomisk analyse af vandanvendelsen inden for vandløbssystemdistrikterne skal gennemføres, herunder indvinding af og forsyning med ferskvand, indsamling og udledning af spildevand, langsigtede forsynings- og efterspørgselsprognoser, og fordelt på mindst sektorerne private husholdninger, landbrug og industri.

Medlemsstaterne skal sørge for at der opstilles programmer for overvågning af overfladevandets og grundvandets status, herunder særskilt af beskyttede områder, som også skal opføres i et særligt register.

Rammedirektivet indeholder endvidere et krav om, at medlemsstaterne etablerer en ordning, der kan sikre, at al vandanvendelse betales med fuld omkostningsdækning fordelt på private husstande, industri og landbrug. Kommissionen vil fremkomme med forslag til beregning af de miljø- og ressourcemæssige omkostninger, som vil blive fastlagt i overensstemmelse med komiteprocedure IIIa.

Forvaltningsprogrammerne skal bestå af grundlæggende foranstaltninger og supplerende foranstaltninger.

De grundlæggende foranstaltninger er obligatoriske elementer. De består blandt andet af foranstaltninger, der kræves for at gennemføre eksisterende retsakter af relevans for vandpolitikken, herunder direktiverne om badevand (76/160), fuglebeskyttelse (79/409), drikkevand (80/778), rensning af byspildevand (91/271), nitrat (91/676) og integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (96/61) (IPPC-direktivet) samt foranstaltninger, der er nødvendige for at indføre fuld brugerbetaling for anvendelse af vand, kontrol med indvinding af overflade- og grundvand, forbud mod direkte udledning af visse forurenende stoffer til grundvandet samt krav om forhåndstilladelser til aktiviteter, der vil kunne få negativ indvirkning på vandets status.

Supplerende foranstaltninger er foranstaltninger, som medlemsstaterne kan vedtage for at nå målsætningerne.

For grundlæggende foranstaltninger, der dækker udledning af forurenende stoffer, anvendes en kombineret fremgangsmåde med fastsættelse af emissionsgrænseværdier og fastsættelse af miljøkvalitetskrav. Miljøkvalitetskravene er de "kvalitetsmålsætninger", der er fastlagt under datterdirektiverne til direktivet om udledning af visse farlige stoffer (76/464/EØF) og anvendelsen af den kombinerede fremgangsmåde indebærer, at der skal træffes yderligere foranstaltninger, såfremt de grundlæggende foranstaltninger er utilstrækkelige til at opfylde miljøkvalitetskravene.

Programmerne skal opstilles og offentliggøres senest den 31. december 2004 og foranstaltningerne skal være operationelle senest den 31. december 2007. Forinden vedtagelsen af programmerne skal udkast og berørte parter have mulighed for at fremsætte bemærkninger. Programmerne skal endvidere revideres og eventuelt ajourføres hvert 6. år.

Medlemsstaterne skal fremsende kopier af planer og programmer til Kommissionen og Det Europæiske Miljøagentur. Kommissionen offentliggør en rapport om gennemførelse af dette direktiv senest den 31. december 2006 og derefter hvert 6. år og forelægger planer for kommende lovgivningsinitiativer for det udvalg, der bistår Kommissionen.

Kommissionen kan udarbejde strategier mod vandforurening forårsaget af enkelte forurenende stoffer eller stofgrupper, blandt andet efter henstillinger fra Medlemsstaterne og internationale organisationer og konventioner. Strategierne kan omfatte henstillinger med henblik på revision og vedtagelse af foranstaltninger i relation til øvrige vandrelaterede fællesskabsforordninger, herunder om fastsættelse af kriterier for udvælgelse af prioriterede stoffer.

Forslaget indeholder komité-proceduren IIIa. Kommissionen vedtager efter denne procedure de tekniske specifikationer med henblik på ovennævnte analyser, vurderinger og overvågning af vandets status. Proceduren tænkes endvidere anvendt ved tilpasning til den videnskabelige og tekniske udvikling af direktivets bilag om f.eks. overvågning, forurenende stoffer med forbud mod direkte udledning og kriterier for udvælgelse af prioriterede stoffer.

De anførte tidsfrister gælder under forudsætning af, at Kommissionens forslag vedtages af Rådet ved udgangen af 1997. Herefter skal medlemsstaterne have gennemført direktivet ved udgangen af 1999. Når direktivet er fuldt ud gennemført (dvs. ved udgangen af 2007), vil direktiverne om overfladevand (75/440), fiskevand (78/659), prøve- og analysemetoder ved drikkevand (79/869), skaldyrvand (79/923) og grundvand (80/68) samt beslutning om udveksling af oplysninger (77/795) blive ophævet.

Medlemsstaterne skal endelig fastsætte de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af de nationale bestemmelser til gennemførelse af direktivet.

3. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget forventes at medføre behov for en ændring af lovgivningen, da reguleringen af planlægningen skal formaliseres. Alternativet er en formalisering af planlægningen via ændringer i miljøbeskyttelsesloven.

Endvidere vil forslaget antagelig medføre, at det vil være nødvendigt at fastsætte nærmere bestemmelser vedrørende indholdet af vandressourceplanlægningen samt udvidelse af planlægningen, for så vidt angår økonomiske vurderinger. Så længe indholdet af målsætninger ikke er nærmere fastlagt, kan det ikke afgøres om forslaget nødvendiggør ændring af reglerne om beskyttelse af grundvandet.

Økonomiske konsekvenser: Forslaget må på længere sigt forventes at få økonomiske konsekvenser for både erhvervsliv og forbrugere, idet forslaget lægger op til en udvidet betaling for anvendelsen af vand og derudover foreskriver en opdeling på de enkelte økonomiske sektorer, mindst fordelt på private husstande, industri og landbrug.

For de offentlige myndigheder vil der blive tale om øgede udgifter til en koordinering af foranstaltninger inden for de udpegede vandløbssystemsdistrikter, til udarbejdelse af forvaltningsplaner og foranstaltningsprogrammer for de udpegede vandløbssystemdistrikter. Derudover vil der blive øgede udgifter til udarbejdelse af økonomiske analyser og til indsamling af data med henblik på opfyldelse af planlægningsforpligtelserne.

Beskyttelsesniveau: Direktivets målsætninger henviser til god overfladevandstatus og god grundvandsstatus, uden at disse begreber er defineret konkret. Påvirkning af beskyttelsesniveauet vil afhænge af den nærmere konkretisering af disse begreber.

4. Høring

Forslaget har været sendt i høring med svarfrist den 13. juni 1997.

Generelt er der udtrykt støtte til direktivet. Dansk Industri (DI) og Foreningen af Danske Kemiske Industrier (FDKI) peger på, at der skal sikres koordination med øvrige direktiver og internationale konventioner.

Amtsrådsforeningen (ARF) og Kommunernes Landsforening (KL) vurderer, at Danmark allerede varetager en lang række af de opgaver, som direktivet forudsætter, f.eks. de stillede krav om myndighedsstrukturer, udarbejdelse af handlingsplaner og brugen af "kombineret fremgangsmåde" og prisfastsættelsen.

DI anbefaler ensartede principper for fastsættelse af emissionsgrænser og udledningsvilkår og FDKI større klarhed om forholdet mellem miljønormer, kvalitetsmålsætninger, grænseværdifastsættelse og udledningsvilkår.

ØkoVandspejlet finder, at der med direktivet bør prioriteres en forebyggende indsats ved at fjerne de miljøfremmede stoffer fra landbrug, industri og husholdninger. Direktivet vil ifølge ØkoVandspejlet ikke tage fat på en løsning af de aktuelle problemer med miljøfremmede stoffer. Det anbefales, at direktivet angiver, at forbud mod miljøfremmede stoffer er at foretrække frem for rensning og kontrol, og at det af direktivet fremgår, at det er Fællesskabets mål at sikre rent vand uden indhold af miljøfremmede stoffer.

ARF finder det betænkeligt, at der lægges op til et beskyttelsesniveau, der vurderes at være lavere end det nuværende danske niveau og påpeger sammen med Specialarbejderforbundet i Danmark (SID), at standarderne som fastlagt i medfør af Direktiv (76/464/EØF) om udledning af farlige stoffer ikke giver et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. ØkoVandspejlet bemærker, at "god overfladevandsstatus" og "god grundvandsstatus" blot indebærer, at de gældende grænseværdier er overholdt, og de opfylder således ikke befolkningens ønske om rent vand.

ARF finder, at der bør tilstræbes at opnå høj kemisk status i grundvand, og at der ikke må ske en forringelse i den generelle beskyttelse af drikkevandsressourcen uden for de udpegede områder. SID anbefaler, at der for grundvand indføres forbud mod indirekte udledning, der kan medføre forringelse af grundvandskvaliteten.

Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning mangler en stillingtagen til, hvorledes man vil gennemføre målene opsat i direktivet. Der fremsættes en række ønsker til den fremtidige regulering på grundvandsområdet, bl.a. på baggrund af Drikkevandsudvalgets arbejde. Det præciseres, at der er vigtigt, at der ikke i direkti-

vet lægges hindringer i vejen for at tilgodese de hjemlige nationale mål for grundvandbeskyttelsen og vandindvindingen i relation til Regeringens 10-punktsplan. Desuden opstiller Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning forslag til virkemidler til gennemførelse af den ønskede indsats. Bl.a. foreslås det, at direktivet præciserer, hvordan et ændret godkendelsessystem for pesticider og et varslingsystem for fund af pesticider kan gennemføres. Ifølge ØkoVandspejlet bør det desuden sikres, at medlemsstaterne ikke kan tvinges til at tillade markedsføring af pesticider. Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning anbefaler desuden en større grad af målretning af EU's støtteordninger mod beskyttelsen af grundvandet, bl.a. på det regionale og lokale niveau. Virkemidlerne omtalt i direktivet bør tillige ifølge Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning omfatte en regulering af jordbruget.

Dansk Familielandbrug, Landbrugsraadet og De danske Landboforeninger finder, at det må sikres, at de nye udpegninger af vandløbssystemer, betydelige vandmasser til drikkevand m.v. kan opfylde af de udpegninger, der allerede er eller er ved at blive gennemført.

Danske Vandværkers Forening og Danmarks Private Vandværker vurderer og forudsætter, at alle elementer i VKG (Vandværkernes og Kommunernes grundvandsbeskyttelse) også er mulige i fremtiden.

SID vurderer, at havvand og drikkevand mangler at blive inddraget i direktivet.

ARF bemærker, at det bør tilstræbes, at vandmiljøplanens overvågningsprogram kan modsvare de stillede krav til overvågning. SID anbefaler ligeledes, at overvågningsforpligtelsen begrænses til det absolut nødvendige.

DI kan tilslutte sig princippet om brugerbetaling for så vidt angår finansiering og drift af nødvendige anlæg, men efterlyser overordnede principper for brugerbetaling. FDKI efterlyser klart definerede rammer for "total omkostningsdækning". Danske Vandværkers Forening og Danmarks Private Vandværker efterlyser ligeledes klare bestemmelser om brugerbetalingen og er fortalere for, at taksterne for vandforsyningen afspejler de miljømæssige omkostninger. Dansk Familielandbrug, Landbrugsraadet og De danske Landboforeninger finder, at de allerede indførte nationale betalingssystemer med brugerbetaling bør kunne videreføres. ARF anbefaler fleksibilitet i tilrettelæggelse af omkostningsdækningen. SID finder, at det skal sikres, at det altid er forurenere, der skal betale for rensningen, og ikke brugeren.

Københavns Kommune og Københavns Vandforsyning finder, at direktivet mangler en konkret angivelse af de økonomiske midler, der tænkes tilført området med henblik på at sikre og forbedre vandkvaliteten.

Mange af de ved høringen fremførte bemærkninger kan støttes og er i stor udstrækning omfattet af den i pkt. 6 anførte danske holdning. Det skal dog bemærkes, at direktiv 91/414 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler detailregulerer de deraf

omfattede produkter, og at overholdelse af bestemmelserne i dette direktiv er en af de grundlæggende foranstaltninger i rammedirektivet. Plantebeskyttelsesmidler vil således ikke blive direkte reguleret ved rammedirektivet.

Boligministeriet har i sit høringssvar anmodet om, at der under økonomiske konsekvenser indsættes følgende: "Eftersom en husstands vandudgift indgår i den boligudgift, der bruges ved beregning af boligstøtte, kan forslaget ventes at medføre offentlige merudgifter til individuel boligstøtte. Størrelsen af disse merudgifter vil dog helt afhænge af, hvorledes dækningen af de miljømæssige omkostninger og ressourceudtømmende omkostninger gennemføres. Det kan endvidere ikke udelukkes, at direktivet kan medføre krav om udgiftskrævende vandbesparende installationer i nybyggeriet såvel som i den eksisterende boligbestand. I givet fald vil dette medføre forøgede anlægsudgifter til byggeri, herunder støttet byggeri såvel som generelle lejestigninger".

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri peger på, at "I forslaget lægges der op til at indføre en miljø- og ressourceafgift, der skal bidrage til og opvejes af en mere omkostningseffektiv vandanvendelse. Det er derfor uklart, om der skal pålægges landbruget en yderligere omkostning ved anvendelse af vand." Ministeriet tilføjer, at man bør overveje, hvorvidt og under hvilke betingelser en miljø- og ressourceafgift skal indføres over for landbruget. Ministeriet anmoder derfor om at få afklaret, om Vandrammedirektivet lægger op til, at dansk landbrug skal betale yderligere eller nye afgifter. Ministeriet lægger endvidere vægt på, "at der forsat vil være tale om national kompetence i spørgsmålet om betaling for ydelser af de nødvendige tjenester i forbindelse med brug af vand samt de miljø- og ressourcemæssige omkostninger."

På mødet i miljøspecialudvalget den 19. november 1997 gav Dansk Familielandbrug og Fødevareministeriet udtryk for, at man tillagde det stor betydning, at fremtidige omkostninger i forbindelse med gennemførelse af direktivet fastlægges og fordeles på sektorer ved nationale beslutninger. Finansministeriet understregede, at eventuelle statslige meromkostninger skal afholdes inden for de givne rammer.

Ad punkt 2 - Kommissionens forslag til Rådets direktiv om deponering af affald

KOM(97) 105, endelig udg.

1. Status

Kommissionen fremsendte den 5. marts 1997 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget er baseret på traktatens artikel 130 S, stk. 1 og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189C.

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Faktuelt grundnotat er tilsendt Folketingets Europaudvalg den 3. juli 1997.

Forslaget har den 13. juni 1997 og den 10. oktober 1997 været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering

Kommissionen forelagde den 22. juli 1991 forslag til direktiv om deponering af affald for Rådet. Kommissionens forslag skulle sikre ensartet politik for deponeringsanlæg, samt harmonisering af standarder herfor i hele EU. På baggrund af forslaget og efter langvarige drøftelser, fastsatte Rådet sin fælles holdning den 6. oktober 1995. Europa Parlamentet fandt imidlertid ikke, at den fælles holdning sikrede et tilstrækkeligt højt miljøbeskyttelsesniveau, og forkastede den derfor den 22. maj 1996. Parlamentets indvendinger vedrørte det store antal undtagelsesbestemmelser, ud fra den betragtning, at de ville svække direktivet. Idet flere medlemsstater delte Parlamentets holdning, kunne Rådet ikke vedtage forslaget og Rådet opfordrede derfor i juni måned 1996 Kommissionen til at fremsætte et nyt forslag. Med nærværende forslag imødekommer Kommissionen denne opfordring.

Kommissionen præsenterede forslaget på rådsmødet den 19.- 20. juni 1997, og forslaget var genstand for en kort orienterende drøftelse på Rådsmødet den 16. oktober 1997.

Forslaget er sat på Rådets dagsorden den 16.-17. december 1997 med henblik på at opnå "politisk forståelse".

2. Formål og indhold

Nærværende forslag er et led i Fællesskabets strategi for affaldshåndtering, og tager således hensyn til både revisionen af denne strategi fra 1996, og til ændringer i fællesskabslovgivningen gennemført siden det oprindelige forslag til direktiv om affaldsdeponering blev fremlagt, samt til de vigtigste elementer i den af Rådet vedtagne fælles holdning fra 1995 og Europa Parlamentet synspunkter vedr. dette forslag.

Formålet er, med henvisning til direktiv 75/442/EØF (affaldsrammedirektivet), særlig artikel 3 og 4, at indføre foranstaltninger, procedurer og retningslinier for at forebygge eller i videst muligt omfang at begrænse miljøbelastningen fra affaldsdeponier, herunder navnlig forurening af overfladevand, grundvand, jordbund og luft, samt de risici, affaldsdeponering indebærer for menneskers sundhed.

Hovedformålet er derfor at sikre høje standarder for affaldsdeponering i EU, og at fremme forebyggelse af affaldsdannelse gennem genvinding og genanvendelse af affald.

Kommissionen lægger afgørende vægt på at skabe ensartede vilkår for omkostningsfastsættelsen ved deponering. Medlemsstaterne skal sikre, at de eksterne omkostninger medregnes ved beregning af omkostningerne ved affaldsdeponering.

Som nye elementer i dette forslag sammenholdt med det forkastede forslag fremhæver Kommissionen: Regler for mindsket deponering af bionedbrydeligt affald - Krav om forbehandling af affald inden deponering - Forbud mod deponering af brugte dæk - Ingen samdeponering af farligt og ufarligt affald - Generelle krav til alle kategorier af

deponeringsanlæg - Strengere bestemmelser for bestående anlæg - Undtagelsesbestemmelser for fjerntliggende områder, samt øgede omkostninger ved deponering.

Forslagets bestemmelser skal anvendes på alle typer af deponeringsanlæg. Dvs. anlæg til deponering af affald på eller i jorden, herunder interne bortskaffelsesanlæg, men ikke på anlæg, hvor affald læsses af til forbehandling inden videre transport, samt kontrolleret midlertidig opbevaring på op til 1 år. Undtaget fra forslaget er desuden spredning af slam, anvendelse af inert affald til byggeformål, deponering af klapmaterialer samt deponering af ikke forurenede jord.

Der indføres 3 kategorier af deponeringsanlæg: deponeringsanlæg til farligt affald, til ufarligt affald samt til inert affald, og der fastsættes en ensartet procedure for modtagelse af affald på et deponeringsanlæg baseret på affaldsklassificering.

Forslaget stiller krav om, at alt affald skal behandles inden det deponeres. Behandling defineres som de fysiske, kemiske eller biologiske processer, herunder sortering, hvorved affaldets egenskaber ændres til at have et mindre omfang, reduceret farlighed, og hvorved håndtering lettes eller genanvendelse fremmes.

Der skal indføres en særlig godkendelsesprocedure for deponeringsanlæg. Godkendelsen for deponeringsanlægget skal indeholde krav til operatørers og personales tekniske og faglige kompetence, en beskrivelse af deponeringsanlæggets kategori, hvilke affaldstyper og -mængder, der er tilladt at deponere på anlægget, krav til anlæggets klargøring og drift, oplysninger om overvågnings- og kontrolprocedurer, nedlukningsprocedurer mm. Endvidere skal etablering af anlægget være i overensstemmelse med den relevante affaldshåndteringsplan, der er nævnt i direktiv 75/442/EØF artikel 7 (affaldsrammedirektivet).

Prisen for deponering skal afspejle de faktiske omkostninger i hele deponeringsanlæggets levetid. Prisen skal således som minimum dække samtlige omkostninger ved etablering og drift af anlægget, herunder efterbehandling, nedlukning og så vidt muligt omkostningerne ved sikkerhedsstillelse.

Forslaget fastsætter en række krav til procedurer for modtagelse af affald på anlægget, herunder bl.a kontrol af affaldspapirer, visuel inspektion af affaldet samt registrering af det deponerede affald. Desuden stilles der krav om, at operatører skal gennemføre en kontrol og overvågningsprocedurer i forbindelse med drift og efterbehandling. Foranstaltninger til udbedrelse af enhver betydelig miljøskade skal foretages på operatørens regning.

Nedlukningsprocedurer for et deponeringsanlæg kan påbegyndes, når de relevante betingelser i godkendelsen er opfyldt, eller med tilladelse fra den kompetente myndighed på anmodning fra operatøren, eller når den kompetente myndighed træffer begrundet beslutning herom. Endelig nedlukning er først sket, når den kompetente myndighed har udført afsluttende inspektion på stedet. Når deponeringsanlægget er

endeligt nedlukket, er operatøren fortsat ansvarlig for vedligeholdelse, overvågning og kontrol så længe deponeringsanlægget er forbundet med risici.

Deponeringsanlæg, som allerede er godkendt eller i drift på tidspunktet for direktivets gennemførelse, skal senest 3 år efter direktivets ikrafttræden forelægge en overgangsplan for anlægget for den kompetente myndighed. Planen skal være gennemført senest 5 år efter direktivets ikrafttræden.

Ændringer af direktivets bilag foreslås efter direktivets art. 17 vedtaget i en såkaldt IIIa - komitéprocedure, som indebærer at Rådet med kvalificeret flertal kan træffe afgørelse, såfremt der ikke kan skabes tilslutning til kommissionens forslag i komitéen.

De nødvendige love og administrative bestemmelser til at efterkomme direktivet skal træde i kraft senest 30. juni 2000.

3. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Godkendelse og drift af affaldsdeponeringsanlæg er reguleret i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 om forurenende virksomhed, samt i bekg. nr. 794 af 9. december 1991 om godkendelse af listevirksomhed. Endelig reguleres visse anlæg, som er anlagt før 1972, 1974 og 1976 afhængig af typen af affald, af lov nr. 420 af 13. juni 1990 om affaldsdepoter.

Implementeringen af forslaget vil kræve ændringer af Miljøbeskyttelsesloven. Forslaget indebærer, at anlæg godkendt inden 30. juni 2000 skal kunne kræves godkendt på ny. Dette krav kolliderer med 8 års-beskyttelsesperioden i lovens § 41, og vil derfor kræve en lovændring. 8 års-perioden stemmer endvidere ikke overens med muligheden i artikel 13, nr. 1), litra c) om at nedlukningsprocedure indledes, når "den kompetente myndighed træffer begrundet beslutning herom".

Forslagets artikel 7, nr. 9) om krav om ansøgerens sikkerhedsstilling eller andre tilsvarende forholdsregler, vil kræve en ændring af lovens § 39a, om virksomheder, som skal stille sikkerhed, samt om hvad sikkerheden skal dække.

Vedrørende mindsteprisen for deponering skal Miljøbeskyttelseslovens § 48 ændres således, at de anslåede omkostninger til nedlukning og til efterbehandling i mindst 50 år er omfattet af bestemmelsen.

Forslaget indeholder en lang række specielle krav til godkendelsesansøgning (art. 7), -betingelser (art. 8) og -indhold (art. 9) for affaldsdepoter. Disse krav vurderes bedst at kunne implementeres ved udarbejdelse af en ny selvstændig bekendtgørelse, hvilket kan ske med hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven § 35, stk. 2, om fastsættelse af nærmere regler for godkendelsesordninger. Kravet i artikel 8, nr. 2) om at den kompetente myndighed forinden deponering påbegyndes skal aflægge et kontrolbesøg på anlægget, bør imidlertid fremgå af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1.

Den nye bekendtgørelse bør endvidere indeholde bilag med angivelse af omfattede deponeringsanlæg, og opregningen i bilag 1 punkt K2 til listebekendtgørelsen bør udgå.

I den nye bekendtgørelse skal endvidere implementeres en række tekniske krav til etablering, forureningsbegrænsende foranstaltninger, klassificering, modtageprocedurer, nedlukningsprocedurer mv., som i dag alene er fastsat i vejledningsform. Dette kan ske med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens § 35, stk. 2.

Økonomiske konsekvenser:

For anlægsoperatørerne vil der være en række udgifter forbundet med implementeringen af de tekniske krav, udgifterne vil dog mindskes i det omfang anlæggene allerede på grund af Miljøstyrelsens vejledning har øget/forbedret standarden.

Artikel 10 kræver, at medlemsstaterne sikrer, at den mindstepris, som både offentlige og private operatører kræver for deponering af alle typer affald, mindst dækker samtlige omkostninger ved etablering og drift af anlægget, inkl. så vidt muligt omkostninger til sikkerhedsstillelse, samt til de anslåede omkostninger til nedlukning og til efterbehandling i mindst 50 år. Prisen for deponering kan således forventes at stige for affaldsproducenten.

Beskyttelsesniveau:

I forhold til den gældende vejledning i affaldsdeponering, der er fra 1982, er der tale om et væsentligt forhøjet beskyttelsesniveau.

Samlet vil der være tale om en skærpelse af de danske regler, idet direktivforslaget betyder en kodificering af vejledne retningslinier i lovgivningsform.

Det er dansk opfattelse, at direktivet på flere punkter vil hæve miljøbeskyttelsesniveauet ved affaldsdeponering generelt i EU.

Forslaget lægger sig tæt op af den strategi, som er formuleret i Miljøstyrelsens nye vejledning i affaldsdeponering, der er under udarbejdelse. Vejledningen er på visse punkter mere restriktiv.

4. Høring

Kommissionens direktivforslag blev sendt i høring den 24. april 1997.

Blandt høringssvarene er der stor tilfredshed med, at det nye direktivforslag er baseret på traktatens artikel 130 S. Endvidere er den generelle holdning, at direktivforslaget udfylder et hul i den eksisterende EU-lovgivning.

Det mest gennemgående kritikpunkt i høringssvarene er, at der ønskes en uddybning af en række definitioner i direktivforslaget. Flere henviser til, at definitionen af "dagrenovation" i direktivforslaget ikke stemmer overens med den danske affaldsterminologi.

Et andet gennemgående kritikpunkt i høringssvarene er, at direktivforslagets afstandskrav kan betyde, at det stort set bliver umuligt at lokalisere og etablere nye deponeringsanlæg.

I høringssvarene har det endvidere været et gennemgående kritikpunkt, at det ikke er rimeligt, jf. Bilag I pkt. 4, at foretage opsamling af gas til energiudnyttelse/affakling fra alle deponeringsanlæg, der modtager/har modtaget bionedbrydeligt affald. Med henblik på ikke at etablere unødvendige gasopsamlingssystemer, ønsker de høringsberettigede, at der i deponeringsdirektivet indføres en mulighed for, at den kompetente myndighed kan fravige krav til etablering af gasopsamlingssystemer, såfremt dette er dokumenteret ved en miljørisikovurdering.

Fra flere høringsberettigede stilles spørgsmålstegn ved, om det, jf. artikel 3, fortsat vil være tilladt at anvende restprodukter (slagge, flyveaske, bygge- og anlægsaffald, rensset jord m.m.) i henhold til normal dansk praksis - eller om direktivforslaget vil indebære, at disse restprodukter fremover alene kan deponeres på egentlige affaldsdeponeringsanlæg.

Flere høringsberettigede henviser til, at direktivforslagets krav om overfladeforsegling - på anlæg med deponeret bionedbrydeligt affald - ikke er i overensstemmelse med anvisninger i den kommende danske "Vejledning i affaldsdeponering", hvor der (med henblik på at stabilisere det bionedbrydelige affald) er foreskrevet en permeabel afdekning.

Entreprenørforeningen anfører i høringssvaret, at der - med henblik på ikke at tillade væsentlige regionale forskelle - bør fastsættes nærmere regler for indholdet af de i henhold til artikel 14 foreskrevne overgangsplaner.

I VKI høringssvar efterlyses en beskrivelse af de processer, som affaldet bør gennemløbe efter deponering, da dette vil gøre det lettere at definere såvel de forskellige som de egenskaber, som affaldet til de enkelte pladstyper bør have.

Med henvisning til, at deponeringsanlæg i Danmark generelt er i offentlig eje, har Affaldsteknisk Samarbejde fremsat ønske om, at offentlige deponeringsanlæg fritages for direktivforslagets krav om sikkerhedsstillelse.

Forslaget har været forelagt miljøspecialudvalget den 19. november 1997. Københavns Kommune og Dakofa stillede afklarende spørgsmål vedrørende artikel 5, om bionedbrydeligt affald. Danske Elværkers Forening udtrykte bekymring for, om muligheden for at anvende restprodukter til opfyldning m.m. fortsat ville være til stede.

5. Formandskabets forslag:

Formandskabet har på baggrund af møderne i Rådets miljøgruppe, udarbejdet en revideret tekst til direktivforslag. Følgende er en gennemgang af de væsentligste ændringer i forhold til Kommissionens forslag:

I artikel 1 er indsat en målsætning om, at direktivets formål også er at begrænse negative effekter på det globale miljø, inklusiv drivhuseffekten.

I artikel 2 er definitionen på municipal waste (dagrenovation) ændret således, at det er alt affald der er dagrenovations lignende, der er omfattet. Definitionen på farligt affald henviser nu kun til farlig affaldsdirektivet. Definitionen på ikke farligt affald er ændret. Derudover er der i definitionen af behandling indføjet forbrænding, der er indsat en 35% grænse for slam, definitionen på isolerede bebyggelser er flyttet til denne artikel og udvandet noget og der er indføjet en definition på underjordisk deponering (deponering i miner).

I artikel 3 er der ændret i undtagelses bestemmelserne for deponeringsanlæg beliggende i svært tilgængelige områder, der arbejdes i øjeblikket med 2 mulige løsninger. 1. Anlægget har en total kapacitet på 15.000 ton, oprindeligt 10.000 ton. 2. Anlægget modtager højst 750 ton/år. Endvidere er der i artiklen beskrevet hvilke bestemmelser i direktivet, der ikke retter sig mod underjordiske deponeringsanlæg.

Artikel 5 er ændret på mange punkter. Den strategi som medlemsstaterne skal udarbejde skal nu omhandle alt bionedbrydeligt affald. Der er indføjet et afsnit om at målene for udfasningen først og fremmest skal nås ved genanvendelse, kompostering eller biogasproduktion. Tidspunkterne for udfasningen er udskudt med ca. 4 år, og der er opstillet 2 forslag til det sidste udfasnings trin. 1. Kommissionen skal seks måneder efter at direktivet er implementeret i medlemsstaterne komme med et forslag til sidste udfasning trin. 2. 13 år efter at direktivet er trådt i kraft må kun 25% bionedbrydeligt affald deponeres. Endvidere er afsnittet om stabilisering og behandling af farligt affald udgået.

I artikel 6 er indføjet en bestemmelse om at inert affald og andet affald kan undtages for kravet om behandling, såfremt det ikke giver fordele set i lyset af artikel 1.

I artikel 10 er tidsperioden ændret fra 50 år til 30 år.

Artikel 14 er ændret på mange punkter. Tidspunktet for hvornår eksisterende deponeringsanlæg skal overholde kravene i direktivet er udskudt fra 5 til 10 år. Eksisterende anlæg skal ikke overholde kravene i annekset I.1.

I annekset I er de specifikke afstandskrav til beboede områder er taget ud.

Punkt 3 - Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger mod luftforurening fra motorkøretøjer og om ændring af Rådets direktiv 70/156/EØF og 70/220/EØF (lette erhvervskøretøjer)

KOM(97) 61

1. Status

Kommissionen oversendte den 27. februar 1997 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget er baseret på traktatens artikel 100A og skal derfor behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 189 B.

Faktuelt grundnotat om forslaget er tilsendt Europaudvalget den 12. september 1997.

	e							
2000	I	2,3	0,64	0,2	0,15	0,50	0,56	0,05
	II	4,17	0,8	0,25	0,18	0,65	0,72	0,08
	III	5,22	0,95	0,29	0,21	0,78	0,86	0,11
2005	I	1,0	0,5	0,1	0,08	0,25	0,3	0,025
	II	1,81	0,63	0,13	0,1	0,33	0,39	0,04
	III	2,27	0,74	0,15	0,11	0,39	0,46	0,06

I forhold til de nuværende udstødningsnormer (direktiv 96/69) er der tale om følgende reduktioner:

	Procentvis reduktion i forhold til direktiv 96/69			
	CO	HC	NO _x	Partikler
Benzin	30%	40%	40%	-
Diesel	40%	65%	20%	35%

I forslaget indgår ligesom i forslaget for personbiler krav om indbygning af egendiagnosesystemer ("on board diagnostic", OBD) for benzinbiler, og en ny procedure for overensstemmelseskontrol af biler i brug.

I forhold til det eksisterende direktiv foreslår Kommissionen, at man fjerner muligheden for at udvide typegodkendelser af dieselmotor efter varebilsdirektivet til at gælde mindre lastbiler og minibusser, som derfor stadig skal godkendes efter direktiv 88/77. Derimod opretholdes muligheden for at udvide typegodkendelser af dieselmotorer udstedt efter direktiv 88/77 til at gælde for de samme motorer anvendt i varebiler.

3. Konsekvenser for Danmark

Beskyttelsesniveauet

Forslaget vil have positive konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark, idet det vil medføre væsentlige reduktioner i udslippet af forurenende stoffer.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslagene vil ikke kræve lovændringer i Danmark. De nye udstødningsnormer for varebiler kan indføres via en ændring af Færdselsstyrelsens bekendtgørelse om detailforskrifter for køretøjer.

Statsfinansielle konsekvenser

Der forventes ikke væsentlige statsfinansielle konsekvenser for Danmark udover de ekstraomkostninger som staten pådrager sig ved køb af varebiler, der lever op til direktivforslaget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Baseret på de økonomiske oplysninger, som Kommissionen har fremlagt for de øgede produktionspriser, kan regnes med samfundsmæssige meromkostninger på omkring 30 mio. kr. pr. år i forbindelse med anskaffelsen af nye varebiler totalt set.

4. Høring af interesseorganisationer

Københavns Kommune ser de foreslåede skærper som en positiv udvikling. Man foreslår dog, at krav om installation af egendiagnosesystemer (OBD) også kommer til at gælde dieseldrevne varebiler, senest fra år 2005. *FDM* og *Foreningen af Danske Eksportvognmænd* bifalder den holdning, der kommer til udtryk i forslaget.

De Danske Bilimportører anbefaler, at man bibeholder den mulighed, der indgår i det eksisterende direktiv, omkring udvidelse af typegodkendelser for dieseldrevne køretøjer, der er omfattet af direktivet, til også at omfatte køretøjer, der ellers skulle typegodkendes efter lastbildirektivet (88/77). Man anfører, at konsekvensen af ændringen ellers vil være, at der for en lang række køretøjer skal foretages dobbelt godkendelse. *Danske Vognmænd* anfører, at anvendelse af muligheden for at indrømme afgiftsbegunstigelser for de omhandlede køretøjer kun bør ske, såfremt der sker en tilsvarende afgiftsbegunstigelse for tunge erhvervskøretøjer. *Autig* giver udtryk for bekymring, såfremt der ikke i direktivet tages højde for en bevarelse af den fri konkurrence, når de særlige forhold omkring egendiagnosesystemer (OBD) og deres praktiske anvendelse skal vurderes og *FDM* har givet udtryk for en tilsvarende bekymring efter høringsfristens udløb.

Forslaget har ligeledes været sendt i skriftlig høring i EF-specialudvalget (miljø) med høringsfrist den 18. august 1997 og været fremlagt for specialudvalget den 17. september og den 19. november 1997. Der er ikke fremkommet nogle høringssvar.

Ad punkt 4 - Kommissionens meddelelse om en Fællesskabsstrategi om bekæmpelse af forsuring

KOM 97 (88)

1. Status

Kommissionens Meddelelse er oversendt til Rådet og modtaget i Miljøstyrelsen den 29. maj 1997. Meddelelsen er Kommissionens opfølgning på rådsopfordringen af 18. december 1995 om at fremsætte forslag til en sammenhængende Fællesskabsstrategi med hensyn til forsuring.

Den 13. november har Miljøstyrelsen modtaget udkast til Rådskonklusioner.

Faktuelt grundtotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg til orientering den 4. juni 1997.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni og den 10. oktober 1997 til orientering.

EU-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om meddelelsen.

Meddelelsen har været drøftet ved Rådsmødet den 19. juni 1997 og den 16. oktober 1997.

Sagen er sat på dagsorden med henblik på politisk forståelse af fælles holdning til Rådskonklusioner samt orienterende drøftelse af forslag til direktiv om begrænsning af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer og forslag til ratifikation af svovlprotokollen fra 1994 om yderligere svovlemissioner.

2. Formål og indhold

Som baggrund for Meddelelsen har Rådet noteret sig, at det endelige mål med hensyn til forsurening i det femte miljøhandlingsprogram er "ingen overskridelser overhovedet af de kritiske belastninger og niveauer" i år 2010, men Rådet noterer sig samtidigt, at nedfaldet af forsurende stoffer vil overskride de kritiske belastninger til trods for, at eksisterende og planlagt lovgivning vil reducere emissionerne.

Formålet med meddelelsen er at finde frem til hvilke yderligere foranstaltninger, der er nødvendige for at opnå målsætningen. Centralt i meddelelsen er fastlæggelsen af et delmål på vejen mod det endelige mål om ingen overskridelser af de kritiske belastninger og niveauer. Det skyldes, at Kommissionens analyse har vist, at selv med anvendelse af den bedste nuværende kendte teknologi er det ikke muligt at nå det endelige mål i år 2010.

Analysen bag forsuringstrategien har vist, at "50% gap-closure" i år 2010, det vil sige 50% reduktion i de eksisterende følsomme arealer i EU-området, hvor den kritiske belastning for forsurening overskrides (hvilket er 1/4 af EU's areal), repræsenterer det mest omkostningseffektive delmål for EU som helhed. Ifølge Kommissionen repræsenterer delmålet en god ligevægt mellem økosystembeskyttelse og omkostninger, idet man opnår det højeste miljøbeskyttelsesniveau pr. investeret krone til de laveste omkostninger (ved udbedringsniveauer over 50 % stiger ekstraomkostningerne ved emissionsreduktion meget stærkt).

Den foreslåede strategi indeholder følgende hovedelementer:

(i) Forslag til fastsættelse af nationale emissionslofter: Nationale emissionslofter skal fastsættes for en gruppe særligt betydningsfulde forurenende stoffer. (Anvendelsen af nationale emissionslofter giver fleksibilitet i landenes valg af virkemidler, f.eks. økonomiske, og det samlede mål for EU kan derfor opnås med en højere grad af omkostningseffektivitet). Den konkrete fastsættelse af de nationale emissionslofter bestemmes ud fra, at Kommissionen foreslår, at man som delmål vælger "50% gap-closure" i år 2010.

Med henblik på at bekæmpe problemet med ozondannelse ved jordoverfladen (troposfærisk ozon) vil Kommissionen i begyndelsen af 1998 præsentere en strategi, som definerer nationale emissionslofter for hovedkomponenterne i dannelsen af troposfærisk ozon, NO_x og VOCer. I løbet af 1998 vil Kommissionen fremsætte forslag til nationale emissionslofter for SO₂, NO_x, NH₃, og VOCer, der er konsistent med både forsuringstrategiens delmål om "50% gap-closure" i år 2010 og med de fastsatte mål til bekæmpelse af troposfærisk ozon.

Det foreslås at delmålet bliver revideret i år 2004.

(ii) Ratificering af svovlprotokollen fra 1994 om yderligere svovlemissionsreduktioner: Kommissionen foreslår, at Rådet giver Kommissionen mandat til på Fællesskabets vegne at ratificere protokollen.

(iii) Forslag til revision af direktivet vedrørende svovlindholdet i visse flydende brændstoffer: For visse medlemslande, blandt andet Danmark, er det omkostningseffektivt at introducere strengere standarder for svovlindholdet i gasolier, men ikke for alle, hvorfor Kommissionen foreslår at den nuværende grænseværdi på 0,2 vægtprocent bibeholdes og erindrer om at der er tale om en mindstenorm. For så vidt angår svovl i fuelolie er der stor diskrepans mellem de enkelte medlemsstaters grænseværdier, hvorfor Kommissionen foreslår en grænseværdi for hele EU på 1 vægtprocent. Forslaget sikrer i øvrigt, at Finland og Østrig kan bibeholde deres eksisterende strengere grænseværdier for svovlindhold i gasolie indtil den 31. december 1998. I forbindelse med udløbet af denne overgangsperiode skal de af EU fastsatte grænseværdier tages op til revision.

(iv) Tiltag i forhold til LCP- (large combustion plants) og IPPC-direktiverne: kontrol af emissioner fra stationære kilder: Kommissionens forslag til revision af LCP-direktivet vil være konsistent med opnåelsen af målet i år 2010 om 50%-gap closure. Under revisionen undersøges potentialet for at etablere nationale lofter for emissioner af SO₂ og NO_x fra anlæg for både at tilgodese hensynet til miljø og omkostningseffektivitet.

Fastsættelsen af emissionsgrænserne i følge IPPC-direktivet (96/61/EEC) skal baseres på såkaldte bedste tilgængelige teknologier og skal reflektere den geografiske placering, lokale miljømæssige forhold, kravene til minimeringen af langtrækkende eller grænseoverskridende forurening, samt IPPC-direktivets primære målsætning for at undgå, eller hvis det ikke er muligt, at reducere emissioner til opnåelse af et generelt højt miljøbeskyttelsesniveau.

IPPC-direktivet skal også anvendes til at opnå emissionsreduktioner hos industrien, men for hvert land vil valget mellem at kontrollere SO₂-emissioner eller NO_x-emissioner afgøres nationalt ud fra hensynet til omkostningseffektivitet. Virkemidler kan omfatte både fastsættelse af emissionslofter eller anvendelse af økonomiske instrumenter.

(v) Tiltag i forhold til emissioner fra skibe: Kommissionen foreslår, at EU støtter initiativerne i revisionen af MARPOL til definition af det Baltiske Hav samt hele eller dele af Nordsøen og den Engelske kanal som følsomme områder i forhold til SO₂-emissioner. Kommissionen mener, at EU-landene efter revisionen af MARPOL snarest skal tage skridt i retning af at implementere reglerne vedrørende de følsomme områder. Det indebærer, at skibe i de sensitive områder skal anvende brændstof med et maksimalt svovlindhold på 1,5%, hvilket vil udgøre et omkostningseffektivt tiltag.

(vi) Initiativer overfor lande i Central og Østeuropa: Ved optagelse af 10 Central- og Østeuropæiske lande i Fællesskabet bør tilegnelsen af Fællesskabets miljøbeskyttelseslovgivning i disse lande være et prioritetsområde. Under adgangsforhandlingerne agter Kommissionen at lade forsurening udgøre et prioritetsområde i diskussionerne om miljøbeskyttelse. Kommissionen vil gøre brug af de eksisterende programmer og faciliteter for at identificere relevante samarbejdsområder.

(vii) Tiltag i forhold til Konventionen vedrørende langtrækkende grænseoverskridende luftforurening (UNECE/LRTAP): Kommissionen og medlemslandene bør aktivt promovere LRTAP-forhandlingerne om en ny multiforureningsprotokol samt en snarlig ratificering af 1994 svovlprotokollen, da LRTAP udgør det vigtigste forum, hvori Fællesskabet kan påvirke og promovere emissionsreduktioner i ikke-EU medlemslande.

(viii) Mulige tiltag i forhold til reduktion af ammoniak: Følgende metoder er omkostningseffektive med henblik på at reducere ammoniak-emissionerne yderligere i forhold til eksisterende tiltag i EU: Reduktion af emissioner under anvendelse af gødning fra dyr; tilpasninger af fjerkræstalde til mindre ammoniakemissioner; reduktion af ammoniakemissioner fra industrielle processer. Usikkerheden omkring effektiviteten og omkostningerne forbundet med reduktion af ammoniakemissioner er større end for de øvrige forurenere, og derfor er det her passende at tillade flere valgmuligheder i medlemslandenes valg af virkemidler.

(ix) Økonomiske instrumenter: Anvendelsen af økonomiske styringsinstrumenter er en prioritet i det Femte Miljøhandlingsprogram og den generelle brug af nationale emissionslofter kombineret med fleksibilitet i situationer, hvor kildebaserede lofter bruges, muliggør anvendelsen af økonomiske instrumenter, som kan omfatte skatter/afgifter, subsidier, omsættelige emissionstilladelser og aftaler.

Økonomiske instrumenter kan med fordel anvendes på sektorniveau f.eks. gennem energibeskatning, skibstransportafgifter, landbrug og "joint implementation" af nationale emissionslofter:

- **Energi:** Et direktiv om energibeskatning er under forberedelse i Kommissionen. Mulighederne under betragtning inkluderer: differentierede minimumsskattesatser på tunge brændselolier afhængig af svovlindhold; differentiering af nationale satser på energiprodukter efter miljømæssige kvaliteter; inddragelse af nye energiprodukter under Fællesskabs lovgivning; inddragelse af miljømålsætninger i fremtidige revisioner af Fællesskabets skatteniveau.
- **Skibstransport:** Differentierede skibsafgifter til opnåelse af yderligere emissionsreduktioner af SO₂ og NO_x fra skibe i det Baltiske hav, Nordsøen og dele af Atlanterhavet.
- **Landbrug:** I udviklingen af den fælles landbrugspolitik kan man inddrage behovet for at reducere ammoniakemissionerne. Forsøringsproblemet, problemet med afløb

af nitrater til overflade- og grundvand og problemet om metanemissioner kan med fordel tilgodeses i en sammenhængende ramme, jævnfør 1996 revisionen af det femte miljøhandlingsprogram, hvor integration af miljøhensyn i andre politikområder er en vigtig prioritet.

- "Joint implementation": Kommissionen agter at undersøge potentialet ved "joint implementation" af nationale lofter i sammenhæng med direktivmeddelelsen til fastsættelse nationale emissionslofter.

(x) Mulige tiltag overfor emissioner fra transportsektoren: Strengere emissionsgrænser og brændstofstandarder bliver introduceret i år 2000, men Kommissionen vil i slutningen af 1998 levere meddelelse til yderligere standarder for køretøjer og brændstofkvaliteter med virkning fra 2005. Kommissionens forslag til lovgivning i Fællesskabet om at reducere emissioner fra non-road kilder forventes vedtaget i nær fremtid. Kommissionen vil undersøge mulighederne for at styrke disse emissionsstandarder yderligere samt for at udvide deres dækning til en bredere kategori af køretøjer.

(xi) Tiltag i forhold til promovering af energieffektivitet og energibevarelse: Resultaterne fra programmerne JOULE, FAIR, ALTENER og SAVE vil påvirke energiforbruget og energiproduktionens balance mellem forskellige kilder og dermed udgøre initiativer til promovering af energieffektivitet og energibesparelse.

(xii) Revision: Kommissionen vil tage forsyningsstrategien op til revision på et senere tidspunkt. Kommissionen vil da identificere og foreslå nødvendige supplerende tiltag til forsyningsstrategien for at nå det endelige mål. Det foreslås, at Kommissionen før udgangen af år 2004 præsenterer en rapport til Rådet om de opnåede fremskridt og udsigten til at nå de fastsatte emissionslofter i år 2010, og at den på baggrund heraf samt eventuel ny viden præsenterer en revideret forsyningsstrategi.

I udkastet til Rådskonklusionerne fastslår Rådet at det finder de valgte mål i strategien meget ambitiøse, at et tilsvarende miljømål kunne opnås på mere effektiv vis med lavere omkostninger til følge og en bedre fordeling heraf mellem medlemslandene og at alternative midler derfor bør undersøges. Desuden finder Rådet at nationale emissionslofter kan udgøre et effektivt og fleksibelt middel, men at det samtidig udgør en alt for stor og uacceptabel økonomisk byrde for flere medlemslande. I forlængelse heraf mener Rådet, at de data, som Kommissionen har anvendt bør forbedres og Rådet oplyser at en ikke-udtømmende liste af forbedrende forslag er bilagt konklusionerne (dette bilag er dog endnu ikke modtaget af Miljøstyrelsen). Rådet noterer sig endvidere den af Kommissionen fastlagte tidsplan for forslag om bekæmpelse af jordnær (troposfærisk) ozon og for at færdiggøre de nationale emissionslofter under konsultation med medlemslandene og industrien. Rådet anerkender at en del allerede planlagte initiativer (direktiv om IPPC, VOC og biler) vil afhjælpe forsyningsproblemet men at disse tiltag ikke kan stå alene. Rådet understreger endvidere nødvendigheden af at inddrage lande, der grænser op til EU (særligt kandidatlandene) og som bidrager til forsyningen i EU i arbejdet med at bekæmpe forsyningen. Rådet erklærer sig til slut

enige i, at det er væsentligt at svovlprotokollen fra 1994 ratificeres og at diskussionen om direktivforslag om begrænsning af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer bør fortsættes.

3. Konsekvenser for Danmark

Kommissionens meddelelse om forsuringsstrategien har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Hvis strategien senere udmøntes i konkrete retsakter, vil der skulle tages stilling til disse spørgsmål.

Strategien er overvejende formuleret som målsætninger (særligt med hensyn til grænseværdier) for udformning af konkrete retsakter. Der er lagt op til fleksibilitet i medlemslandenes valg af styringsmidler til opnåelse af målene i de retsakter, der senere måtte blive gennemført. Det betyder, at de fulde konsekvenser for Danmark først kan vurderes, efter at valget af styringsmidler er foretaget. Dog har Kommissionen foretaget foreløbige beregninger af det omkostningseffektive valg af virkemidler til opnåelse af målsætningerne.

For Danmark skønnes udgifterne i de foreløbige beregninger ved en omkostningseffektiv gennemførelse af forsuringsstrategien at være 181 millioner ECU om året fra år 2010. Af de 181 millioner ECU stammer henholdsvis 59, 42 og 80 millioner fra SO₂-reduktion, NO_x-reduktion og NH₃-reduktion. Hvis man som illustration lægger udgifterne fra SO₂- og NO_x-reduktioner på elprisen, vil det betyde en forhøjelse af KW-timeprisen på ca. 2 øre.

Kommissionen anfører, at modelberegninger foretaget af DG XII viser, at gevinsterne langt overstiger omkostningerne i form af positive påvirkninger på især den menneskelige sundhed og miljøet for samtlige medlemslande samt i visse tilstødende lande.

Beregningen for omkostningerne på EU-niveau (7 mia ecu i år 2010) og for de enkelte lande er baseret på at reduktionerne udelukkende nås gennem tekniske foranstaltninger. D.v.s. at der ikke er taget højde for anvendelse af ikke-tekniske bekæmpelsesforanstaltninger, som f.eks. økonomiske instrumenter, der kan føre til strukturelle ændringer såsom overgang til andet brændstof, i de forskellige sektorer, og som ikke nødvendigvis er ligeså omkostningskrævende. Desuden gør Kommissionen selv opmærksom på, at EU's internationale forpligtelser i relation til klimaændringer og de dertil knyttede reduktioner i emissionen af drivhusgasser vil medføre en betydelig reduktion i emissionen af forsurende stoffer og dermed også i de beregnede omkostninger ved forsuringsstrategien, hvilket får Kommissionen til at konkludere, at det derfor er sandsynligt at omkostningerne ved gennemførelse af strategien er blevet sat for højt.

Af de foreløbige undersøgelser fremgår endvidere, at Danmark i 1990 overskred den kritiske belastning i områder svarende til 174.000 hektar (18% af det samlede areal). I år 2010 vil der uden implementering af Forsuringsstrategien være 38.000 hektar (4% af det samlede areal), hvor den kritiske belastning overskrides, mens en imple-

mentering af forsøringsstrategien (50% gap-closure) vil medføre, at den kritiske belastning overskrides i et område på i alt 21.000 hektar (2% af det samlede areal).

Kommissionen vil i løbet af 1997-98 foretage yderligere beregninger af omkostningsniveauet i sammenhæng med forslag til emissions-reduktioner i medlemslandene af SO₂, NO_x og NH₃.

4. Høring

Oliebranchens Fællesrepræsentation har ikke haft bemærkninger til forslaget om reduktion af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer.

Sagen har den 26. maj, den 17. september og den 19. november 1997 været forelagt EU-miljøspecialudvalget. Økonomiministeriet har forespurgt om det ikke yderligere kunne sandsynliggøres at man med strategien får "noget for pengene" samfundsøkonomisk, samtidig med at ministeriet understregede at man ikke som sådan var modstander af strategiens målsætninger.

Ad punkt 5 - Forslag til CO₂-moniteringsmekanisme

KOM 96(369) endelig udgave.

Ændring af beslutning 93/389/EØF om en overvågningsmekanisme for CO₂ og andre drivhusgasser i Fællesskabet.

1. Status

Kommissionen oversendte den 4. september 1996 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget er baseret på traktatens artikel 130S, stk 1 og skal derfor behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Europa-Parlamentet har den 18. september 1997 afgivet udtalelse om forslaget.

2. Formål og indhold

Forslaget er en ajourføring af den tidligere beslutning af 24. juni 1993, som var begrænset til at overvåge om hvorvidt Fællesskabet vil kunne opfylde stabiliseringsforpligtelsen for CO₂ i år 2000. Den oprindelige beslutning indeholder en række bestemmelser om de forpligtelser, medlemslandene har over for Kommissionen, for at Kommissionen kan vurdere, om de foranstaltninger, landene har iværksat for at reducere emissionen af drivhusgasser, er tilstrækkelige til at målsætningen kan opfyldes.

Kommissionen har fremsat forslaget til ændringer af den beslutning i lyset af, at der også efter år 2000 vil være behov for en sikring af, at Fællesskabet vil være i stand til at opfylde de målsætninger vedr. emissionerne af drivhusgasser, som Fællesskabet og dets Medlemslande måtte forpligte sig til.

Forslaget udvider kravet i artikel 2 i beslutningen fra 1993 om udarbejdelse af nationale programmer for emissionen af drivhusgasser fra primært at omfatte CO₂ til at omfatte alle drivhusgasser, der ikke er omfattet af Montreal-Protokollen (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆, NO_x, VOC og CO).

Med Kommissionen nye forslag vil overvågningsmekanismen også for tiden efter år 2000 kunne anvendes til opfyldelse af EU's rapporteringsforpligtelser under Klimakonventionen/protokollen. Indberetningen af oplysninger om emissionerne og medlemsstaternes foranstaltninger til begrænsning af disse vil give Kommissionen et nødvendigt grundlag til at vurdere, om EU opfylder forpligtelserne i Konventionen/protokollen.

Kommissionen er part til Klimakonventionen og er derfor ligesom lande, der er parter til Konventionen, forpligtet til at indsende oplysninger om emissioner af drivhusgasser og planer for at begrænse disse emissioner til Klimasekretariatet. Med ændringen af overvågningsmekanismen lægger Kommissionen derfor op til, at medlemsstaterne skal indberette oplysninger om alle drivhusgasser til Kommissionen, således at oplysningerne indberettet til Kommissionen svarer til de oplysninger, der fremsendes af landene til Klimasekretariatet, og dermed letter Kommissionens rapporteringsforpligtelse.

Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets bemærkninger til forslaget går - bortset fra rene tekniske bemærkninger - på en tilføjelse til artikel 1, der understreger nødvendigheden af sammenlignelighed og klarhed i emissionsoversigterne. Hertil kommer en understregning af Kommissions forpligtelser vedrørende fremsendelse af det modtagne materiale og dens vurdering af dette til Parlamentet.

Kun et forslag om, at medlemsstaterne for hver enkelt drivhusgas skal rapportere de kumulative (sammenlagte) emissioner siden 1990 og deres forventede kumulative emissioner frem til 2020, er blevet afvist af Kommissionen.

4. Konsekvenser for Danmark

Forslaget har ingen indvirkning på miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark og har ingen lovmæssige konsekvenser.

Forslaget medfører ingen økonomiske konsekvenser.

5. Høring

Miljøstyrelsens rammenotat af 2. april 1997 om forslaget har været forelagt specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål. Ingen har haft substantielle bemærkninger til forslaget. Sagen har den 19. november 1997 været forelagt Miljøspecialudvalget, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Punkt 6 - Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om fælles regler og procedurer for forsendelse af visse typer affald til en række lande, der ikke er medlem af OECD.

KOM(94)678 endelig udgave

1. Status

Kommissionen har den 13. juni 1995 fremsendt ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget er fremsat med hjemmel i art. 113, men efterfølgende vedtaget ændret til dobbelthjemmel i artikel 113 og artikel 130 S, stk. 1, og skal således behandles efter samarbejdsproceduren i artikel 189 C.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse om forslaget den 4. juli 1997.

Forslaget anses ikke at forringe beskyttelsesniveauet i Danmark, hvorfor der ikke ifølge gældende procedurer i 1996 er oversendt grundnotat til Folketinget.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 21. juni 1996 til forhandlingsoplæg.

Forslaget har været drøftet for så vidt angår hjemmelsgrundlaget på Rådsmøde (miljø) den 25. juni 1996. Forslaget blev endvidere drøftet på rådsmødet den 9.-10. december 1996.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af fælles holdning.

2. Formål og indhold

Forslaget vedrører alene eksport af grønt affald bestemt til nyttiggørelse fra EU til ikke-OECD lande.

Forslaget skal ses i nær sammenhæng med Rådets forordning nr. 259/93 om overvågning af og kontrol med overførsel affald inden for, til og fra Det Europæiske Fællesskab (affaldsforordningen).

Affaldsforordningen gennemfører dels Basel Konventionen af 22. marts 1989 om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald og bortskaffelsen heraf, dels OECD's beslutning af 30. marts 1992 om kontrol med grænseoverskridende transport af affald til nyttiggørelse. Sidstnævnte internationale aftale, der nu er en del af affaldsforordningen, henfører affald bestemt til nyttiggørelse på en grøn, orange og rød liste med tilhørende forskellige kontrolprocedurer. (Grønt affald - ikke krav om samtykke forinden overførsel; orange - stiltiende samtykke forinden overførsel; rødt affald - skriftlig samtykke forinden overførsel).

Eksport af affald på den grønne liste er generelt ikke omfattet af affaldsforordningen. Imidlertid er det i forordningens art. 17 fastsat, at Kommissionen skal henvende sig til alle ikke-OECD lande for at underrette dem om den grønne liste. Kommissionen skal i den forbindelse anmode disse lande om skriftligt at bekræfte, at affald på den grønne liste ikke er omfattet af kontrol i bestemmelseslandet, og at man accepterer, at sådant affald kan transporteres uden anvendelse af affaldsforordningens kontrolprocedurer. I benægtende fald skal ikke-OECD landet angive, hvilken kontrolprocedure man i stedet kræver anvendt.

Hvis et ikke-OECD land angiver, at det kræver en af forordningens kontrolprocedurer på en eller flere typer affald på den grønne liste beslutter Kommissionen ifølge de gældende regler efter samråd med det pågældende land og efter at have underrettet medlemsstaterne, hvilken kontrolprocedure, der skal finde anvendelse. Den seneste beslutning er fra den 20. juli 1994 (94/575/EF) og omfatter ikke-OECD lande. En ændring af denne beslutning har været til skriftlig afstemning, men er endnu ikke trådt i kraft.

En række ikke-OECD lande har imidlertid ikke besvaret Kommissionens henvendelser (herunder mindst 2 erindringsskrivelser) eller ladet forstå, at de ikke ønsker at modtage nogle af eller slet ingen former af affald fra de grønne liste.

På den baggrund har Kommissionen fremlagt et forslag til forordning, som efter høringen af Europa-Parlamentet er blevet ændret på flere punkter, således at bl.a. landenes udtrykkelige ønske om ikke at modtage grønt affald respekteres, hvorfor eksport af grønt affald til disse lande ikke er tilladt.

For ikke-OECD lande, som ikke har svaret på Kommissions henvendelse, foreslås "røddlisteproceduren" anvendt. Herudover foreslås det, at eksport af grønt affald til AVS-lande kun er tilladt for så vidt eksporten ikke er forbudt i medfør af den fjerde AVS/EØF-konvention.

Kommissionen har endvidere foreslået, at i de tilfælde, hvor ændringer af kontrolprocedurer enten ønskes af ikke-OECD-landene eller hvor der er "ændrede omstændigheder" fremover skal kunne ændres af Kommissionen efter at have konsulteret ikke-OECD-landet efter komiteprocedure IIIa.

Endelig foreslår Kommissionen, at kontrolprocedurerne skal tages op til vurdering med jævne mellemrum, første gang senest den 31. december 1998, og at Kommissionen kan forelægge Rådet forslag til ændringer i den forbindelse.

Af forslaget 8. betragtning fremgår, at Kommissionen snarest og senest den 1. januar 1998 vil ændre bilag V til transportforordningen, således at der ikke længere på listen over grønt affald figurerer affald, som Basel-konventionen betragter som farligt, eller findes affaldstyper, som indenfor EU betragtes som farligt affald. Denne pligt fremgår af Rådets forordning (EF) 120/97 af 20. januar 1997 om ændring af transportforordningen.

3. Europa-Parlamentets udtalelse

Af Parlamentets 1. udtalelse af den 4. juli 1997 fremgår det, at Parlamentet finder, at ønsket fra de lande, der ikke vil modtage grønt affald, skal respekteres. Hvis et land ikke har svaret på Kommissionens henvendelse skal også dette betragtes som et nej til at modtage grønt affald.

Eftersom der på den grønne liste ikke udelukkende findes affald, der er ufarligt, bør bilagene til transportforordningen om henholdsvis grønt og rødt affald rettes ind her- efter senest den 1. januar 1998.

Desuden foreslår Parlamentet, at forordningens kontrolprocedurer skal revideres se- nest den 31. december 1998 samt at der bør findes en eller anden mekanisme inden for komitologiprocedurerne så forordningen kan ændres, såfremt et ikke-OECD land ændrer holdning til den procedure, der skal finde anvendelse eller svarer i fremtiden.

4. Forslagets konsekvenser for Danmark

Forslaget vurderes ikke at få hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske conse- kvenser for Danmark, idet grænseoverskridende transport af affald allerede er regule- ret af affaldsforordningen.

Forslaget vurderes endvidere at være neutralt for beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Greenpeace opfordrer generelt regeringen til at afvise forslaget ud fra juridiske, mo- ralske og praktiske synspunkter. Greenpeace har konkret anført, at der er uoverens- stemmelser mellem EU's definition af farligt affald og Basel konventionens definition. Dette indebærer efter Greenpeace' opfattelse, at en række affaldstyper, som er opført på den grønne liste i affaldsforordningen er farligt affald i henhold til Baselkonventi- onen. Dette medfører bl.a. at sådant affald vil blive omfattet af eksportforbuddet.

Genvindingsindustrien kan støtte Kommissionens oprindelige forslag. Høringssvarene har i øvrigt ikke indeholdt væsentlige indvendinger mod forslaget.

Sagen har været forelagt EF-specialudvalget vedrørende miljøspørgsmål den 3. juni 1996, hvor Genvindingsindustrien udtalte, at den ikke fandt, at forordningen burde have hjemmel i traktatens artikel 130S. Herudover var der ikke indvendinger mod den fremlagte danske holdning. Sagen har igfen været forelagt Miljøspecialudvalget den 19. november 1997, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Ad punkt 7 - Kommissionens meddelelse vedrørende Fællesskabets strategi om biologisk mangfoldighed

Endelig udgave foreligger endnu ikke.

1. Status

Kommissionen har udarbejdet Det europæiske Fællesskabs Biodiversitetsstrategi, som nu forelægges Rådet i form af meddelelse fra Kommissionen. Den endelige udgave af EU-biodiversitetsstrategien er endnu ikke modtaget.

Fællesskabet har ratificeret Biodiversitetskonventionen. Som part i konventionen er Fællesskabet - i lighed med de enkelte medlemsstater - efter konventionens artikel 6 forpligtet til at udarbejde en biodiversitetsstrategi.

Rådet vedtog på sit møde den 18. december 1995, at EU-strategien skal komplementere medlemstaternes strategier, programmer og planer.

2. Formål og indhold

EU-biodiversitetsstrategien er en udmøntning af Biodiversitetskonventionens artikel 6, der pålægger alle parter at udvikle eller tilpasse nationale strategier, planer eller programmer for bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed. Endvidere skal parterne så vidt muligt integrere bevaring og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed i relevante sektorer mv.

Derudover er strategien et element i opfølgningen af Fællesskabets 5. miljøhandlingsprogram.

EU-strategien er bygget op om 4 hovedtemaer: Bevaring og bæredygtig udnyttelse, Deling af udbytte fra udnyttelsen af de genetiske ressourcer, Forskning, overvågning og informationsudveksling og Uddannelse og bevidstgørelse. For hvert hovedområde er de mål som skal opnås gennem handlingsplaner beskrevet.

På den baggrund forholder strategien sig til følgende politikområder og sektorer: Bevaring af naturressourcer, landbrug, skovbrug, fiskeri, regionalpolitik og fysisk planlægning, transport og energi, turisme og udvikling og økonomisk samarbejde.

3. Konsekvenser for Danmark

EU-strategien har ikke umiddelbart lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark.

Strategien skal siden udmøntes i handlingsplaner for de enkelte politikområder og sektorer, hvorom der vil blive ført særskilte forhandlinger.

4. Høring

Forslaget har endnu ikke været i høring. Sagen har været forelagt Miljøspecialudvalget den 19. november 1997. Fødevareministeriet gjorde opmærksom på, at der i FAO-regi foregår forhandlinger om rettigheder til genetiske ressourcer i fødevarer. WWF fandt, at det er vigtigt at diskussionerne om EU-strategien fremmes med henblik på at implementere Biodiversitetskonventionen.

Ad punkt 8 - Rådforordning 1404/96 til ændring af Rådforordning 1973/92 om oprettelse af et finansielt instrument for miljøet (LIFE)

Der er ikke modtaget dokumenter til dette punkt.

